

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoria Chișinău 08 mai 2019 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2019, declarat de avocata Bodean Ina, în numele inculpatului

Barbaroș Veniamin XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, ap. XXXXX, cetățean al R. Moldova, condamnat anterior prin:

1) sentința Judecătoria Buiucani, Chișinău din 28.11.2007, în baza art. 195 alin. (1), 79 Cod penal la 6 ani și 8 luni închisoare;

2) sentința Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 11.09.2012, în baza art. 186 alin. (2), 90 Cod penal la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

3) sentința Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 01.02.2013, în baza art. 27, 186 alin. (2) lit. c), d), 186 alin. (2) lit. c), d), 84, 85 Cod penal la 3 ani și 1 lună închisoare.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 16.08.2017 - 08.05.2019,
instanța de apel: 21.05.2019 - 09.10.2019,
instanța de recurs: 29.01.2020 - 25.03.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoria mun. Chișinău din 08 mai 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Barbaroș Veniamin a fost condamnat în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând cu 08 mai 2019.

Cererea acuzatorului de stat privind încasarea în beneficiul statului de la Barbaroș Veniamin a cheltuielilor judiciare în mărime de 1680,00 lei, a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că, la 12.09.2016, în jurul orei 23⁰⁰, inculpatul Barbaroș V., observând inspectorii INP al IGP a MAI care mențineau ordinea publică pe str. XXXXX, XXXXX, mun. XXXXX, a aruncat jos, la sol un pachetel improvizat dintr-un fragment de foaie de hârtie de culoare albă, care a fost depistat și ridicat de către ultimii. Potrivit raportului de expertiză nr. XXXXX din 27.09.2016, s-a stabilit că, masa vegetală uscată și mărunțită de culoare cafenie, în cantitate de 0,694 gr., prezentată în pachetelul improvizat dintr-un fragment de foaie din hârtie de culoare albă, ridicată la 12.09.2016, în rezultatul efectuării cercetării la fața locului de pe str. Ismail, 98, mm. Chișinău, s-a depistat un amestec format din canabinoidul sintetic XLR-11 (UR-144 5f), care se atribuie la categoria substanțelor psihotrope și THJ-2201 și MMB(N)-BZ-F, care nu fac parte din categoria substanțelor narcotice și psihotrope interzise în circuitul legal pe teritoriul RM, iar potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1088 din 05.10.2004 (modificată prin HG 593 din 13.05.2016, MO 134-139/20.05.16, art. 651), s-a constatat că masa vegetală uscată și mărunțită de culoare cafenie în cantitate de 0,694 gr., din fragmentul de foaie din hârtie de culoare albă care a servit ca obiect de studiu constituie proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut că, inculpatul a recunoscut în totalitate vinovăția și a solicitat examinarea cauzei pe baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale.

Astfel, acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, ca circulația ilegală a substanțelor narcotice fără scop de înstrăinare, manifestată prin păstrarea substanțelor narcotice, săvârșite în proporții deosebit de mari și fără scop de înstrăinare, infracțiune care se pedepsește cu închisoare de la 1 la 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul s-a căit sincer și a recunoscut vinovăția, însă a comis o infracțiune gravă, se află la evidența medicului narcolog, cu diagnoza - consumator de substanțe narcotice, are antecedente penale, anterior fiind judecat, deci prezentând pericol pentru societate, că limitele minime și maxime noi ale pedepsei cu închisoarea prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, determinate potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sunt de la 8 luni până la 4 ani, concluzionând că în privința lui este echitabilă aplicarea pedepsei de 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, instanța a considerat oportun de a respinge cererea acuzatorului de stat, cu privire la încasarea din contul lui Barbaroș V. a cheltuielilor judiciare în mărime de 1680 lei, acestea fiind trecute în contul statului, potrivit prevederilor art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală.

3. Procuror în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Râșcani, Carajeleascov Cristina, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasat de la inculpat, în folosul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 1680 lei.

Apelanta a invocat că, potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Astfel, cheltuielile judiciare în sumă de 1680 lei, suportate de stat, necesită a fi încasate din contul inculpatului, statul îndeplinindu-și obligația de cercetare obiectivă și

completă a cauzei penale și suportând la momentul necesar cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei, dar aceste cheltuieli imperativ urmează a fi încasate din contul inculpatului, având și un scop preventiv de combaterea infracționalității, cu aspect de descurajare a potențialilor infractori.

Totodată, în speța respectivă nu sunt aplicabile prevederile art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, care prevăd condițiile în care inculpatul poate fi eliberat de plata cheltuielilor judiciare, deoarece legiuitorul chiar în textul normei a utilizat verbul „poate”, adică instanța în rezultatul aprecierii circumstanțelor cu titlu de excepție poate să scutească inculpatul de la plata cheltuielilor judiciare, însă nu este obligată să o facă.

În context, cu referire la situația materială, se reține că inculpatul nu are persoane la întreținere.

Deci, din cele expuse rezultă că nu există piedici de a transfera achitarea cheltuielilor de judecată pe seama inculpatului.

3.1. A declarat apel și avocatul Căpățînă Ion, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, cu aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Apelantul a invocat că, instanța de judecată nu s-a expus destul de motivat asupra aplicării celei mai aspre pedepse, privațiunea de libertate și izolarea acestuia de societate, și nu a inclus termenul executat al pedepsei aflat în arest până la pronunțarea sentinței.

Ori, în privința inculpatului pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, și să fie suspendată condiționat executarea pedepsei, acordându-i unui termen de probă pentru a demonstra că nu este periculos pentru societate și nu este necesar izolarea lui.

3.2. Inculpatul la fel a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

Apelantul a invocat că, în pofida circumstanțelor atenuante prezente în cauză, instanța i-a aplicat o pedeapsă prea aspră pentru infracțiunea comisă.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2019, apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că, prima instanță motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, persoana inculpatului, categoria infracțiunii săvârșite, influența pedepsei asupra corectării și reeducării inculpatului și, în așa mod, just a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin aplicarea închisorii, în mărimea fixată.

Astfel, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, prima instanță a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Codul penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

Ori, conform art.78 Cod penal, în cazul lipsei circumstanțelor atenuante și agravante, se impune stabilirea unei pedepse mai mare decât minimul posibil și mai mică decât maximul posibil. La caz, de către prima instanță nu au fost reținute nici circumstanțe atenuante și nici circumstanțe agravante. Astfel, prima instanță corect și întemeiat i-a aplicat inculpatului pedeapsa în mărime de 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, ținând cont și de faptul că dânsul a recunoscut faptele indicate în

rechizitoriu și a solicitai ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în fază de urmărire penală, aplicând prevederile art. 364¹ Codul de procedură penală.

Prin urmare, temei legal pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege nu există, deoarece în cauză nu s-au constatat circumstanțe excepționale, sau alte cauze, ce justifică aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

Totodată, în baza art. 229 Cod de procedură penală, prima instanță just i-a scutit pe inculpat de la plata cheltuielilor judiciare, datorită insolvenței acestuia. Deci, este o soluție întemeiată și legală, care urmează a fi menținută.

5. Avocata Bodean Ina a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Recurenta a invocat că, instanțele nu au acordat o eficiență deplină criteriilor generale și speciale de individualizare a pedepsei prin prisma prevederilor art. 4, 7, 61, 75, 76, 78 Cod penal, numindu-i inculpatului o pedeapsă inechitabilă, disproporțională faptei săvârșite.

Instanțele nu au constatat în privința inculpatului niciuna din circumstanțele agravante prevăzute de art. 77 Cod penal.

În împrejurările vizate, aplicând inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, instanță de fond nu a respectat prevederile art. 78 alin. (1) lit. a) Cod penal, soluție menținută de instanță de apel.

Din conținutul hotărârilor atacate nu este clar în baza căror criterii instanța a ajuns la concluzia că pedeapsa de 2 ani închisoare este una echitabilă, iar corectarea și reeducarea lui Barbaroș V. pot fi realizate doar prin condamnarea reală a acestuia.

La fel, instanțele nu au argumentat faptul imposibilității aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, fără a formula vreo concluzie plauzibilă referitor la acest aspect. Ori, în privința lui Barbaroș V. nu au fost constatate circumstanțe agravante, fiind reținute doar circumstanțe atenuante, fapt ce permit stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (pct. 5. din decizie), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod

concludent că instanțele de fond și de apel legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont că de prevederile art. 61, 75 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au conchis că în cazul în care inculpatul, având antecedentele penale, a comis din nou o infracțiune gravă, sancțiunea art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal prevăzând doar închisoare de la 1 la 6 ani, suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal ar fi o pedeapsă penală prea blândă, inequitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, cu persoana lui, cât și cu scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea, este o competentă și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4., 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Bodean Ina împotriva sentinței Judecătorie Chișinău 08 mai 2019 și deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2019, în privința inculpatului Barbaroș Veniamin XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 mai 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun